

УДК 621.326

Михайлюк В. – ст.гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ШЛЯХИ ЗНИЖЕННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

Обсяг виробництва при незмінній вартості матеріальних і трудових ресурсів збільшується тільки в результаті зниження собівартості. Розробка плану організаційно-технічних заходів щодо використання внутрівиробничих резервів ґрунтується на результатах аналізу їхніх джерел і факторів, що впливають на техніко-економічні показники. До найбільш важливих джерел резервів варто віднести зниження матеріальних витрат і підвищення продуктивності праці. З усього різноманіття техніко-економічних факторів, що впливають на зниження собівартості можна віднести:

- підвищення технічного рівня виробництва;
- поліпшення організації виробництва;
- зміна обсягу і структури номенклатури продукції, що випускається;
- підвищення частки кооперованих поставок і т.д.

Зниження матеріалоємності чи матеріальних витрат – одне з найважливіших джерел розвитку економіки. Продуктивність праці, тобто його результативність і ефективність, вимірюється трудомісткістю (часом, витраченим на виробництво одиниці продукції) і виробітком (кількістю продукції, зробленої за визначений проміжок часу).

У результаті зниження трудомісткості економія досягається за рахунок зменшення витрат на оплату праці з обліком додаткової заробітної плати і відрахувань на соціальне страхування в розрахунку на одиницю продукції, скоректованих на новий обсяг виробництва.

Техніко-економічні фактори, що впливають на показники зниження собівартості, можна об'єднати в наступні укрупнені групи.

1. Підвищення технічного рівня – процес удосконалення технічної бази, ріст рівня якої досягається в результаті: удосконалювання засобів праці (впровадження прогресивної техніки, підвищення частки удосконаленого устаткування), предметів праці (застосування прогресивних видів сировини, матеріалів, енергоносіїв); раціонального використання сировини, матеріалів; механізації й автоматизації виробничих процесів. Використання більш продуктивного устаткування дозволяє заощаджувати заробітну плату (жива праця) при збільшенні амортизаційних відрахувань (минулого праці).

2. Удосконалення організації виробництва і праці. Ця група факторів впливає на зниження собівартості в результаті спеціалізації виробництва, удосконалювання організації праці й управління виробництвом, поліпшення матеріально-технічного постачання і побуту, ефективного використання часу робочих, скорочення зайвих витрат. Ріст обсягу виробництва дозволяє скоротити умовно-постійні витрати. Собівартість знижується за рахунок скорочення поточних витрат виробництва на одиницю продукції до і після проведення організаційно-технічних заходів.

3. Зміна обсягу і структури номенклатури продукції, що випускається. Ця група факторів впливає на зниження собівартості в результаті зниження трудомісткості виготовленої продукції, зменшення витрат від браку, впровадження нових видів інноваційної продукції.

4. Підвищення частки кооперованих поставок – передбачає зростання питомої ваги кооперованих поставок в звітному періоді в порівнянні з базовим (плановим).